

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

D I R E C T O R : C I R U E C O N O M U

Licențiat în drept din Paris, Consilier la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România	40 lei
6 luni	20 "
3 luni	10 "
Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni	

*Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, **CALEA RAHOVEI—5**
Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

S U M A R

Faptele ilicite. — Delictelor și quasidelictelor, de d-l profesor *C. Nacu*.

JURISPRUDENȚĂ:

Curtea de Casație, s. I: *S. I. Samuelli cu M. Săvulescu*;

Curtea de apel din București, s. I: *Nicolae P. Beratti cu Teodora Papagheorghe și soțul*;

Tribunalul Ilfov, s. I: *Teodora C. Papagheorghe și soțul cu N. P. Beratti*;

Idem, s. III: *Maria C. I. Cătuneanu cu Alex. Periețeanu, cu o Observație*;

Tribunalul județului Argeș: *Elisabeta M. Ioanid cu Dr. Stoianovici*;

FAPTELE ILICITE**Delictelor, Quasidelictelor**

(Urmare *)

§ II

Faptul imputabil

Pentru ca faptul să dea loc la despăgubiri se cere, în al doilea rând, să existe imputabilitate pentru cel ce l-a comis.

În această privință articolul 827 din codul german spune că: «acela care, în stare de inconștiență sau într-o stare de turburare maladivă a activității intelectuale, excluzând libera determinare a voinței, cauzează o pagubă altei persoane, nu este responsabil. Dacă prin băuturi alcoolice, sau alte mijloace, el s'a pus într-o stare trecătoare de această natură, el este răspunzător de paguba pe care o cauzează pe nedrept, în același mod ca și cum ar fi culpabil de neglijență; răspunderea nu are loc dacă el s'a găsit fără culpă în această stare». Această soluțiune a codului german ar putea fi considerată că enunță principiul ce domină materia.

Principiul esențial, pe care este fundată răspunderea, în adevăr, este libera determinare a voinței. Răspunderea civilă presupune deci o culpă. Și alienatul neavând o voință nu poate fi făcut responsabil. S'a căutat totuși să se evite această consecință inevitabilă a principiilor, pentru că este injust de a se vedea expusă averea, prin faptul unui iresponsabil, care ar avea însă avere proprie îndestulătoare pentru a repara paguba comisă. În această direcțiune, în Camera franceză s'a admis în 1902 (*Journal officiel, Débats parlem.*, 1902, pag. 770) o propunere care declară «pe dement responsabil civilmente de prejudiciul ce a cauzat». Această tendință este urmată oarecum de jurisprudență. Tribunalul din Auxerre, 10 Februarie 1904 (*Le Droit*, 6 Iunie 1904), dacă nu declară responsabil pe nebunul, alienat din ereditate, declară însă răspunzător pe acela care a ajuns în această stare în urma excesului de băuturi alcoolice. Codul german conține în textul articolului 827, după ce proclamă neresponsabilitatea în principiu a celui aflat în stare de inconștiență sau de turburare maladivă a activității intelectuale, următoarea dispozițiune: «Dacă prin băuturi alcoolice, sau prin alte măsuri, el s'a pus într-o stare trecătoare de acest fel, el e responsabil de paguba pe care o cauzează în mod nedrept, în această stare, în același mod ca și cum ar fi culpabil de neglijență».

În categoria persoanelor neresponsabile, codul german pune pe minorul de 7 ani. Minorul până la 18 ani este de asemenea responsabil dacă nu ar fi avut «discernământul necesar pentru a avea conștiință de responsabilitatea sa» (art. 828). Aceeași soluțiune o dă codul pentru surdo-mut.

La noi, judecătorul va avea să aprecieze dacă, după etatea, sexul și dezvoltarea intelectuală a minorului, a avut la comiterea faptului ilicit discernământul necesar. Dacă, după art. 1162 din Codul civil, minorul nu are acțiune contra obligațiilor ce rezultă din delictelor sau quasidelictelor

*) Vezi *Curierul Judiciar* No 47 din 1909

sale, soluțiunea legii presupune neapărat că minorul este *doli capax*, că are rațiunea indestulătoare pentru a vedea că comite o injurie, un dol, etc. Intențiunea de a vătămă presupune discernământul: *malitia supplet aetatem*.

Naște întrebarea dacă cel ce comite un fapt, executând un ordin al altuia, poate fi răspunzător. Nu poate fi chestiune pentru cazul unui mandatar, ce ar susține că execută un ordin al mandantului său. Intrebarea este dacă un deținător al puterii publice poate să scape de răspundere, invocând ordinul superiorului său. Soluțiunea nu poate fi dificilă. Ordinul nu putea ridica funcționarului libertatea de a nu-l comite, și legea impută autorului numai rezultatul actului său, adică prejudiciul. Deciziunea contrarie trebuie admisă pentru ordinele militare.

Deși art. 998 și 999 din Codul civil vorbesc de faptele omului, este însă admis unanim că și persoanele juridice sunt responsabile de prejudiciul ce ar cauză. Ideea de imputabilitate a acestor persoane are fundamentul în identitatea de motiv, ce face răspunzătoare persoanele fizice. Dacă actele juridice ale reprezentanților persoanelor juridice angajează patrimoniul lor, rezultatul este că acest patrimoniu se găsește angajat și prin acele fapte ale reprezentanților cari vătămă interesele altora.

În ce privește Statul, comuna, trebuie să se facă distincțiune între actele de autoritate și acelea cari dau loc la răspundere, când prejudiciul nu este decât rezultatul relațiunii juridice a unei asemenea persoane morale cu o altă persoană. Cu toate acestea, responsabilitatea Statului este regulamentată nu numai de principiile dreptului civil, căci Statul nu răspunde de pagubele aduse particularilor prin măsurile ce este dator a le lua ca Stat. Cu toate acestea, echitatea cere ca, acei ce suferă din cauza unor asemenea măsuri, să fie despăgubiți; și mai în toate aceste cazuri legea se însărcinează a fixa aceste despăgubiri. Și aci sunt distincțiuni, adesea delicate, de făcut. O schimbare de capitală, o transportare de la o localitate la alta a unei autorități, o măsură luată în scop de a preveni întinderea unei boli contagioase, toate acestea pot atinge o mulțime de interese și cauzează multe pagube, pe cari Statul nu ar fi îndatorat a le repara. Tot astfel Statul nu este ținut a repara dezastrele cauzate prin războiu, răscoală, inundațiuni.

Cu toate acestea, fiindcă există oarecare solidaritate între cei ce formează un Stat, adesea se vine în ajutorul victimelor. În acest mod a procedat Statul cu ocaziunea răscoalelor din 1907. Dacă însă măsura luată în interesul apărării, sau a prevenirii unui rău, atinge dreptul cuiva, atunci

Statul este ținut la despăgubiri. Astfel, rechizițiunile ce se iau în timpul războiului, dărâmarea unor construcțiuni în interesul apărării sau pentru a se face unele lucrări în contra inundării dau dreptul celor atinși la despăgubiri (Vezi Laurent, XX, No. 418—461; Dalloz, c. ann., art. 1383, No. 161—228).

Aceeaș distincțiune și pentru comună. Legile de poliție rurală și cea comunală fac răspunzătoare comuna și chiar pe locuitorii din ea de unele delictе comise pe teritoriul acelei comune.

Stabilimentele publice pot fi asemenea ținute la despăgubiri. În practică se întâmplă mai adesea cu companiile drumurilor de fer, la noi direcțiunea căilor ferate. Așa, în practica franceză se admite, de exemplu, că compania este datoare să despăgubească pentru accidentele drumului de fier, precum e deraiarea; chiar pentru întârzierea sosirii trenului, fie de mărfuri, fie de călători (Laurent, XX, No. 390, 394, 603, 604. — Vezi cazurile prevăzute în Dalloz, c. ann., art. 1383, No. 375 și urm.).

Uneori se pun în sarcina unora despăgubiri pentru fapte, a căror autori nu sunt ei, fiind-le sau nu cunoscute lor. Astfel sunt: răspunderea pusă de art. 37 ofițerilor stării civile pentru registrele lor; aceea a conservatorilor registrelor de inscripțiuni și transcripțiuni, impusă de art. 1817 și 1822. Până la un punct s'ar putea zice că este neglijență din partea lor.

Adesea poate fi ținut la despăgubiri acela care nu a fost cauza directă a pagubei (Dalloz, art. 1883, No. 152). Astfel, iată doi birjari cari se iau la întrecere și, în fuga cea mare, unul din ei calcă sau lovește pe cineva. În acest caz va fi dator la despăgubiri, nu numai birjarul care a călcat sau a izbit, ci și celalt, pentru că se consideră că ar fi provocat quasidictul ce s'a comis.

În afară de cazurile în cari cineva răspunde de prejudiciul cauzat, sunt alte cazuri în cari cineva se poate găsi obligat prin faptul altei persoane, sau să răspundă pentru un lucru. În aceste cazuri partea păgubită nu are sarcina să dovedească culpa persoanei responsabile, legea stabilind în favoarea sa o prezumpțiune de culpă.

În articolele 1000, 1001 și 1002 din Codul civil se stabilește răspunderea pentru faptul altuia, pentru lucrurile aflate sub paza noastră, pentru animalele ce le avem sub pază și răspunderea pentru daunele cauzate de ruinarea unui edificiu.

Ca cineva să răspundă pentru altul, lucrul acesta se explică, căci cel ce răspunde pentru altul are a-și imputa sieși o greșeală. Așa se poate imputa celui ținut la daune că nu a știut să facă o alegere nimerită în persoana căreia i-a încre-

dințat să facă ceva, sau că nu a luat măsurile necesare pentru a împiedica pe cel de care răspunde de a face rău. Autorul rămâne și el personal răspunzător, dacă există imputabilitatea din parte-i.

Tatăl răspunde de faptul copilului său minor. Dacă tatăl este încetat din viață, precum—deși art. 1000 nu o spune—și dacă el este interzis sau absent, răspunderea cade mumei.

Când legea zice că tatăl sau mama răspunde de copilul minor, pe cât timp acesta locuiește cu dânsul, înțelege că răspunderea lor încetează dacă copilul se încredințează unui institutor sau unui stăpân la care el locuiește. Nu trebuie însă să decidem că părintele care refuză a primi copilul său minor în casă încetează de a răspunde de delictul și quasidelictul acestuia. «Pentru aceea, dacă părinții sunt divorțați, răspunderea privește pe acela dintre ei căruia copilul s'a încredințat de justiție».

Nu se caută dacă minorul este sau nu emancipat. Părintele însă încetează de a mai răspunde de faptul copilului emancipat prin căsătorie (Laurent, XX, § 63 prevede cazul când copilul s'a înrolat în armată).

Mama răspunde de copilul său natural.

Copilul adoptat se găsește sub răspunderea aceluia dintre părinții săi, natural sau adoptator, cu care locuiește.

Relativ la răspunderea părinților este de notat că ei răspund de delictul copiilor, chiar de ar fi fost comise în absența lor, sau cu cari nu ar locui împreună. Motivul imputabilității este lipsa de educațiune, de care ei sunt responsabili. Curtea de casație din Franța ridică această răspundere, când copiii au fost încredințați în paza unui terțiu (S. 1900. 1. 518). Astfel, Curtea din Paris, 11 Ianuarie 1906 (*Le Droit*, 29 Ian. 1906), apără pe părinți, când copilul a fost încredințat unei școli de agricultură. De aceea, Tribunalul din Blois face răspunzător pe persoana cărora copiii au fost încredințați. (*Gazette du Palais*, 1904. 1. 587; vezi încă diferite spețe judecate, Curtea din Dijon, S. 75. 2. 82); din Bordeaux, S. 1905, 2. 188; din Aix, S. 66. 2. 277; din Pau, S. 99. 2. 137; din Besançon, S. 85. 2. 44, etc.).

Soluțiunea trebuie generalizată și se decide că institutorii și artizanii, cari primesc la ei pe copiii pentru a-i învăța o artă, ori un meșteșug, răspund de faptele elevilor sau ucenicilor lor minori, pe cât timp locuiesc la ei.

Răspunderea încetează când părintele, institutorul și artizanul justifică că a făcut totul ca să împiedice faptul. Laurent (XX, No. 564, 565), face răspunzător pe părinte pentru faptul copi-

lului minor, pentru care a făcut totul ca să-l împiedice, dacă se arată că acest părinte a dat o rea creștere minorului.

Celelalte rude ale minorului, fie chiar ascendenții, nu răspund pentru minori, chiar dacă minorii ar locui la ele.

În caz de divorț, răspunderea pentru faptele copiilor minori ieșiți din căsătorie, o are acel din părinți căruia justiția i a încredințat paza copiilor, fie definitiv, fie provizoriu, în timpul procesului.

Dacă justiția nu a dispus nimic relativ la copii, răspunderea o are tatăl, chiar dacă de fapt copilul locuiește cu mama sa.

Se discută chestiunea dacă tutorul răspunde de faptele pupilului, care locuiește cu el. Opiniunea cea mai răspândită este aceea după care o asemenea răspundere există. Se argumentează prin analogie dela artizanii și institutorii (Daloz, C. Ann. art. 1384, No. 81 și 82). Laurent respinge acest sistem, pe motivul că în o asemenea materie nu se poate argumenta prin analogie. Laurent însă atenuează mult efectele sistemului său, de oarece face pe tutorul răspunzător, ca de un fapt al său, atunci când i se poate imputa vreo neglijență (XX, No. 555. După Planiol, II, 949, tutorul nu răspunde în principiu de faptele minorului).

(Va urma)

C. NACU

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența dela 11 Februarie 1909

Președenția d-lui L. LEONTIAN, consilier

S. I. Samuelli cu M. Săvulescu

Legea asupra drepturilor proprietarilor.—Cazul când locatarul pierde dreptul de a intenta o acțiune pe cale principală contra proprietarului pentru despăgubiri.

Cercetare locală.—Citarea părții la localitate spre a fi față la luarea jurământului expertului însărcinat să facă o cercetare locală. Dacă aceasta e suficient a zice că partea a fost citată la constatare.—Aprecieră instanțelor de fond.—Interpretarea intențiunii și voinței părților contractante.—Chestiune de fapt.—(Art. 12, 13 și 19 din Legea proprietarilor; art. 218 și 242 din Procedura civilă)

1. După art. 12, 13 și 19 din Legea proprietarilor din 1903, locatarul, sau orice persoană interesată, pierde dreptul de a intenta o acțiune pe cale principală pentru despăgubiri, numai dacă a uzat de calea apelului sau a contestațiunii în contra unei hotărâri prin care proprietarul a obținut executarea sau expulzarea cerută de dânsul, iar nu și atunci când mai înainte, și independent de orice cerere de executare sau expulzare din partea proprietarului, locatarul pornește acțiune în reziliere și daune în contra proprietarului.

2. Citarea făcută de judecător unei părți spre a fi față la localitate pentru a asista la luarea

jurământului expertului, care avea a face constatarea locală, este suficientă spre a zice că partea a fost citată la constatarea locală.

3. Interpretarea intențiunii și voinței părților contractante fiind de suveranul atribut al judecătorilor de fond, scapă controlului Curții de casație când nu se denaturează convențiunea părților.

Deciziunea 72/909. — Respins recursul făcut de S. I. Samuelli, contra sentinței Tribunalului Prahova, s. II, No. 307/908, dată în proces cu M. Săvulescu.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat M. Negreanu, în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat N. M. Părvulescu, în combateri

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

«Greșită aplicare a art. 12, 13 și 19 din Legea asupra drepturilor proprietarilor din 1903.

«Tribunalul constată în fapt : 1) că subscrisul, în calitate de proprietar al hanului închiriat d-lui M. Săvulescu, am obținut contra acestuia două hotărâri No 401/906 și 982/906 din 4 Martie și 19 Iunie 1906, prin cari era condamnat să-mi plătească chiria hanului în chestiune, și 2) că în contra acestor hotărâri d-l Săvulescu a făcut și apel și contestație, cari i s'au respins.

«Conform art. 12, 13 și 19 din Legea asupra drepturilor proprietarilor, d-l Săvulescu nu mai era în drept să facă o acțiune de reziliere a închirierii și tribunalul, admitându-i acțiunea, face o greșită aplicare a citatelor texte de lege»

Având în vedere sentința cu No. 307/908 a Tribunalului Prahova, s. II, atacată prin recursul de față, din care se constată că intimatul de azi în recurs, M. Săvulescu, intentând acțiune la judele ocolului II Ploești în contra recurentului S. I. Samuelli, a cerut rezilierea contractului de închiriere, restituirea îndoită a arvunei de 200 lei și 1000 lei ca daune-interese, pe motiv că proprietarul Samuelli nu i-a pus la dispoziție, la termen și în condițiunile de a se putea folosi, hanul închiriat de pe moșia Bereasca de Sus;

Că tribunalul, în apel, prin sentința atacată, admitând în parte acțiunea, a declarat reziliat contractul de închiriere, a obligat pe Samuelli la restituirea arvunei îndoită, adică 400 lei și la 200 lei ca daune;

Considerând că tribunalul constată, prin sentința atacată, că acțiunea pentru reziliere și daune, ce face obiectul procesului de față, este intentată de Săvulescu înaintea acțiunii pe care Samuelli a făcut-o în contra numitului pentru plata chiriei hanului închiriat;

Considerând că din dispozițiunile art. 12, 13 și 19 din Legea asupra drepturilor proprietarilor din 1903, rezultă că locatarul, sau orice persoană interesată, pierde dreptul de a intenta o acțiune pe cale principală pentru despăgubiri, numai dacă a uzat de calea apelului sau a contestațiunii, în contra unei hotărâri prin care proprietarul a obținut executarea sau expulzarea cerută de dânsul, iar nu și atunci când mai înainte, și independent de orice cerere de executare sau expulzare din partea proprietarului, locatarul pornește acțiunea în reziliere și daune în contra proprietarului, cum este cazul în speță;

Considerând, dar, că tribunalul judecând că locatarul Săvulescu era în drept să intenteze în contra proprietarului Samuelli prezenta acțiune în reziliere și daune, a dat o bună interpretare sus citatelor texte de lege și, prin urmare, mijlocul de casare este neîntemeiat.

Asupra motivului al II-lea :

«Violarea art. 104 din Legea judecătorilor de ocol din 1896 și a art. 218 și 224 din Proc. civilă; greșita aplicare a art. 109 din Legea judecătorilor de ocol din 1896 Exces de putere. Sentința tribunalului se bazează pe o cercetare locală a judelei de ocol din 4 Maiu 1906 și pe o expertiză cu aceeași dată. Ambele aceste lucrări sunt însă nule, fiindcă subscrisul n'a fost citat nici de judecător, spre a fi față la cercetarea locală, nici de expert pentru a fi față la lucrarea sa. Citația făcută pentru a fi față la luarea jurământului expertului nu poate înlocui citarea formală a părților cerută de lege. Citatele texte de lege au fost dar călcate și lucrările făcute, fără ca părțile să fie citate în regulă, sunt nule; iar tribunalul fără a avea alte dovezi, bazându-și hotărârea numai pe acele lucrări nule, dă o hotărâre cu exces de putere».

Considerând că tribunalul constată, prin sentința atacată, că judecătorul de ocol, conform art. 104 din Legea judecătorilor de pace din 1896, sub regimul căreia s'a judecat afacerea, a citat pe S. I. Samuelli ca în ziua de 4 Maiu 1906 să fie față în localitate la hanul de pe moșia Bereasca de Sus, spre a fi față la jurământul expertului, când urma a se face constatarea locală; că în acea zi S. I. Samuelli, neprezentându-se la fața locului, judele de ocol, conform art. 104 din sus zisa lege, a luat jurământul expertului care a și făcut lucrarea în aceeași zi, constatând și judecătorul prin el însuși starea lucrurilor;

Considerând dar, că întru cât se constată că recurentul Samuelli a fost încunostiințat, conform art. 104 din Legea judecătorilor de pace din 1896, de ziua termenului în care s'a făcut constatarea locală și judele de ocol a efectuat acea constatare în conformitate cu sus zisa sa lege organică, sub regimul căreia a făcut lucrarea, tribunalul n'a violat sus citatele texte de lege, a respectat dispozițiunile prescise prin art. 218 și 224 Proc. civilă, aplicabile la expertizele ordonate de tribunale și Curțile de apel, și nu a comis exces de putere după cum pretinde recurentul;

Că, prin urmare, și acest mijloc de casare este neîntemeiat.

Asupra motivului al III-lea :

«Eroare grosieră de fapt. Denaturarea convenției părților. În declarația d-lui Săvulescu, cu data de 24 Noembrie 1905; nu se prevede nici o obligație din partea subscrisului de a pune hanul la dispoziție într'un timp dat, ci rezultă că intenția d-sale era să-l primească astfel cum se află

«Tribunalul, admitând rezilierea și condamându-mă la daune, denaturează convenția noastră printr'o eroare grosieră de fapt.

Considerând că interpretarea intențiunii și voinței părților contractante, fiind de suveranul atribut al judecătorilor de fond, scapă controlului Curții de casație, când nu se denaturează convențiunea părților, ceace recurentul prin nimic n'a putut învedera azi înaintea acestei Curți;

Că, dar, și acest ultim mijloc de casare fiind neîntemeiat, recursul se găsește nefondat;

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, S. I.

Andiența dela 11 Maiu 1909

Președenția d-lui GH. FLAIȘLEN, consilier

Nicolae P. Beratti cu Teodora Papagheorghe și soțul

Deciziunea civilă No. 150

Contract de închiriere. — Ofertă de plata chiriei. — Condițiuni pentru validitatea lor. — Dacă atunci când este cert că proprietarul a refuzat chiria, mai e nevoie la facerea ofertei de îndeplinirea dispozițiilor art. 1115 din Codul civil.

Dacă se poate susține, în drept, că ofertele reale,

spre a fi valabile, trebuiesc făcute în conformitate cu dispozițiunile art. 1115 din Codul civil, totuș, această formalitate este cerută de lege numai în scopul de a se curma incertitudinea dacă creditorul unei sume a refuzat sau nu a primi chiria, ori dacă este cert că proprietarul a refuzat a primi chiria datorită, această lipsă de formalitate cu ocazia ofertei reale nu poate fi de natură a invalida oferta.

S'au ascultat din partea apelantului Beratti d-nii avocați N. Mitescu și Otulescu; iar din partea intimatelor Papagheorghe d-nii avocați C. Arion și Cerban.

Curtea deliberând, și

Având în vedere apelul făcut de Nicolae P. Beratti, în contra ordonanței prezidențiale No. 3392 din 4 Mai 1909 a președintelui Tribunalului Ilfov, secția I;

Având în vedere că din actele și concluziile orale ale părților rezultă că între Nicolae Beratti și Teodora Papagheorghe a existat un contract de închiriere al imobilului din strada Bălcescu No. 15, contract ce expira la 23 Aprilie 1909; că mult înainte de a ajunge contractul la sfârșitul său, părțile au făcut alt contract pe un nou period de trei ani; că Teodora Papagheorghe profitând de circumstanța că ea nu știa carte, a contestat existența acestui contract, semnat de ea prin punere de deget, dar semnat propriu de soțul său, din care cauză s'a urmat proces între părți, proces ce s'a terminat prin consfințirea contractului de către instanțele judecătorești; că la 23 Martie 1909 fiind termenul plății chiriei, epocă la care procesul era încă pendinte în fața Curții de apel, secția III-a, intimata a pretins la 27 Aprilie că nu i s'a plătit chiria, și deci pe baza clauzei rezolutorie expresă, s'a reziliat contractul de drept intentând acțiune pe baza Legii proprietarilor;

Având în vedere că președintele tribunalului, secția I, prin ordonanța atacată cu apel, a și admis această cerere și constatând că plata nu s'a făcut valabil, din cauză că oferta reală n'a fost regulat făcută, a ordonat ca apelantul Beratti să evacueze imobilul ținut cu chirie;

Având în vedere că, în adevăr, în contractul dintre părți există stipulată clauza rezolutorie expresă: că adică neplata la termen, 23 Martie sau 26 Septembrie, atrage după sine rezilierea de drept fără somație sau judecată și că chiria trebuie plătită la domiciliul proprietarei;

Având în vedere însă, că apelantul pretinde că clauza rezolutorie n'a putut opera din cauză că cu câteva zile înainte de epoca exigibilității chiriei, adică la 19 Martie 1909, s'a prezentat, însoțit de subcomisarul secției respective, la domiciliul proprietarei, spre a-i plăti și că aceasta a refuzat a primi chiria pe motiv că fiind în proces nu recunoaște contractul de închiriere;

Având în vedere că deși Teodora Papagheorghe pretinde că nu știa nimic de acest fapt, totuș soțul ei recunoaște că Beratti a venit cu subcomisarul la data precizată de el și că a refuzat primirea chiriei;

Considerând că deși imobilul închiriat lui Beratti este proprietatea soției, totuș cum s'a stabilit cu ocazia judecării (vezi hotărîrea Tribunalului Ilfov, secția II-a, No. 151/909) relativă la contractul de închiriere tăgăduit de soții Papagheorghe, că soțul avea mandat tacit a închiria și incasa chiria imobilelor soției, rezultă că refuzul lui C. Papagheorghe de a primi chiria oferită de Beratti echivalează cu refuzul soției, intimată în apel, proprietara imobilului;

Considerând că obiecțiunea intimatelor că fiind în proces cu Beratti nu putea primi chiria, este neîntemeiată, întru cât fiind constant azi că cu rea credință intimata a tăgăduit existența acestui contract, și în orice caz la 19 Martie, data când s'a prezentat Beratti la domiciliul soților Papagheorghe spre a plăti chiria, fiind

deja pronunțată hotărîrea tribunalului, care consfințește acel contract, intimata era obligată a primi chiria, făcând orice rezerve ar fi voit asupra procesului în curs;

Considerând că, independent de aceasta, din momentul ce este stabilit că înainte de exigibilitatea ratei de Martie 1909 apelantul s'a prezentat la domiciliul intimatelor spre a-i plăti chiria și aceasta a refuzat, indiferent dacă a refuzat din rea credință sau din rea voință, intimata este rău venită a mai pretinde astăzi că clauza rezolutorie expresă a operat de drept și că contractul s'a reziliat, căci neplata la termen se datorește nu lui Beratti, ci însăș proprietarei;

Având în vedere, în afară de aceasta, că apelantul a făcut, în urma refuzului proprietarei de a primi chiria, ofertă reală încă din ziua de 21 Martie, așa că de atunci chiria se găsește depusă la Casa de Depuneri, iar recepisa acestei Case, ce poartă No. 19952, la corpul portărilor la dispoziția intimatelor, care nu s'a prezentat a ridica suma depusă după cum rezultă din procesele-verbale ale portărelui Gabrilesco din 21 Martie 1909;

Având în vedere că se obiectează că această ofertă reală nu este valabilă, din cauză că nu s'a îndeplinit dispozițiunile alin. VI de sub art. 1115 din Codul civil, adică că apelantul nu s'a prezentat cu agentul portărilor la domiciliul intimatelor spre a-i oferi chiria, ci s'a limitat a o invita pe proprietară să se prezinte la corpul portărilor, și că la refuzul de a veni s'a consimțat suma;

Considerând că dacă se poate susține în drept că ofertele reale spre a fi valabile trebuiesc făcute în conformitate cu dispozițiunile art. 1115 din Codul civil, căci art. 609 din Procedura civilă spune categoric că rândurile din Codul civil, prevăzute în art. 1114 până la 1121 inclusiv, sunt aplicabile—deci și dispozițiunile alin. VI al art. 1115—totuș această formalitate cerută de lege numai în scopul de a se curma incertitudinea dacă creditorul unei sume a refuzat sau nu a primit suma oferită, și cum în speță este cert că proprietara a refuzat de a primi chiria datorită, această lipsă de formalitate cu ocazia ofertei reale nu poate fi de natură a invalida oferta, cu atât mai mult că refuzul proprietarei era făcut în cazul cel mai favorabil ei, cu rea voință dacă nu cu rea credință și în scopul de a putea invoca mai târziu clauza rezolutorie din contract;

Considerând că deși suma datorită s'a oferit de apelant la 19 Martie, și apoi oferta reală s'a făcut la 21 Martie, adică mai înainte de epoca exigibilității care era la 23 Martie, cum însă din contract nu rezultă că acest termen ar fi fost pus în favoarea creditorului, este evident că debitorul era în dreptul său a oferi plata și mai înainte de exigibilitate;

Considerând, în fine, că creditorul nu și-a manifestat în nici un mod intenția sa de a-și primi suma ce i se datora, ci din contră tăgăduia existența acestui contract și a luptat cât a putut pentru ca contractul, ce azi cere a se constata că a fost violat de apelant, să nu fie confirmat de justiție;

Considerând că, așa fiind, clauza rezolutorie expresă din contractul dintre Beratti și Teodora Papagheorghe n'a putut opera, și ca atare apelul lui Beratti cată a fi admis și acțiunea Teodorei Papagheorghe respinsă;

Pentru aceste motive, Curtea admite apelul făcut de Nicolae P. Beratti, etc.

(ss) G. Flaișlen; I. Stambulescu; M. Vidrașcu; St. Miulescu; I. Baștea.

p. Grefier, (s) I. Bărzan.

RARITATE. — De vânzare o Colecție completă (Vol. I—VIII) Tratat de Drept civil, de d-l profesor D. Alexandrescu, legată elegant. Adresa: Codreanu, Curierul Judiciar, București.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA I

Audiența dela 2 Maiu 1909

Președenția d-lui C. ANTONIADE, judecător

Theodora C. Papagheorghe și soțul cu N. P. Beratti

Ordonanța No. 3392

Contract de închiriere — Oferte de plată. — Condițiunile ce trebuie să întrunească ca ele să fie liberatorii. — Ofertă pentru plata chiriei — Unde trebuie făcută pentru ca să fie valabilă? — (Art. 1115 din Codul civil).

Ofertele de plată, ca să fie liberatorii, trebuie să fie valabil făcute, iar între condițiunile de valabilitate art. 1115 alin. 6 din Codul civil prevede ca ofertele să fie făcute în locul ce s'a hotărît pentru plată.

Prin urmare, chiria fiind portabilă la domiciliul proprietarului, oferta, ca să fie valabilă, trebuie să fie făcută la acel domiciliu, iar nu aiurea.

Noi primul-președinte,

Asupra acțiunii civile de față, intentată conform Legii asupra drepturilor proprietarilor;

Având în vedere desbaterile orale, concluziunile părților și actele din dosar;

Având în vedere că reclamanta își sprijină acțiunea sa pe sentința Tribunalului Ilfov, secția II, C. C. No. 151 din 1909, confirmată prin decizia Curții de apel, secția III, No. 106/909 și prin care s'a declarat valabilă convențiunea de închiriere intervenită între părți și constatată prin actul sub semnătură privată, vizat de Administrațiunea financiară a Capitalei la No. 16461/908, obligându-se Theodora C. Papagheorghe a preda lui Nicolae P. Beratti contractul definitiv de închiriere în condițiunile stabilite prin actul menționat, iar în caz contrar acea sentință va servi reclamantului ca act probatoriu de închiriere;

Având în vedere că din cuprinsul dispozitivului acelei sentințe se vede că tribunalul declarând valabilă acea convențiune intervenită între părți, a înțeles că acea convențiune cu toate stipulațiunile ei să formeze legea părților, fie că proprietara i-ar preda chiriașului un act autentic, fie că ar refuza sau neglija să facă aceasta;

Având în vedere că prin contractul de închiriere intervenit între părți, Theodora C. Papagheorghe închiriaza în imobilul său din str. Nicolae Bălcescu No. 15, colț cu strada Piața Amzei, o prăvălie în colț cu mai multe încăperi, pe termen de trei ani cu începere dela 23 Aprilie 1909, cu prețul de 1750 lei anual, plătit în două rate semestriale cu o lună de zile înainte de începerea fiecărui semestru, adică la 23 Martie și 23 Septembrie, stipulându-se, în caz de neplată la timp, pactul comisoriu expres; iar plata având a se face proprietarei — oricare ar fi acel domiciliu — la domiciliul ei;

Având în vedere că pârîtul Beratti, spre a dovedi liberațiunea sa, arată că a făcut ofertă reală Theodorei C. Papagheorghe în ziua de 21 Martie 1909, ofertă urmată de consemnarea sumei de 875 lei ce reprezintă chiria pe un semestru, însă prin somațiunea făcută prin intermediul Corpului de portărei reclamanta de azi este invitată a se prezenta în ziua de 21 Martie 1909, în biuroul central al Corpului de portărei de pe lângă Tribunalul Ilfov spre a primi acea sumă;

Având în vedere că ofertele de plată ca să fie liberatorii trebuie să fie valabil făcute; iar între condițiile de valabilitate art. 1115, alin. VI din Codul civil enumeră și pe aceasta, anume că ofertele trebuie să fie făcute în locul ce s'a hotărît pentru plată; că, în speță, chiria fiind portabilă la domiciliul proprietarei, oferta ca să fie valabilă trebuia să se fi făcut la acel do-

miciliu, iar nu aiurea; că nerespectându-se această condiție, oferta reală deși urmată de consemnațiune nu poate ține loc de plată;

Având în vedere că chiriașul neputând dovedi plata valabilă a chiriei la timp, clauza rezolutorie expresă din contract și-a produs efectul și urmează a se considera reziliat contractul și a se ordona evacuarea;

Având în vedere că obiecțiunea pârîtului, că nu putea face acea plată la 23 Martie, de oarece la acea dată era încă în curs de judecată asupra apelului ce făcuse în potriva sentinței No. 151/909 a Tribunalului Ilfov, secția II, care a rămas definitivă prin respingerea apelului tocmai la 22 Aprilie 1909, cade, de oarece este fără șovăială admis că hotărârile judecătorești sunt declarative iar nu constitutive de drepturi, iar de altă parte se știe că efectul hotărârilor este retroactiv din ziua înființării acțiunii;

Având în vedere în cecece privește celalalt cap de cerere din acțiune, plata sumei de 875 lei ca echivalentul unui semestru de chirie, că deși în contract figurează o asemenea clauză, însă și acolo este subînțeles că această sumă nu poate fi decât echivalentul unor pagube ce proprietarul ar suferi din cauza rezilierii contractului prin culpa locatarului, că proprietarul nedovedind astăzi cu nimic în instanță că ar fi suferit vreo pagubă prin această reziliere pe care a căutat cu orice chip, folosindu-se de clauzele unei convențiuni foarte stricte, să o provoace, acest cap de cerere nu este fondat și, prin urmare, trebuie să fie respins;

Că, așa fiind, acțiunea fiind fondată numai în primele ei capete de cerere, urmează a fi admisă în parte; Pentru aceste motive, admite în parte, etc.

(s) C Antoniaade

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA III

Audiența dela 16 Martie 1909

Președenția d-lui P. HAGIOPOL președinte

Maria C. I. Cătuneanu cu Alex. Periețeanu

Ordonanța No. 159

Legea asupra drepturilor proprietarilor. — Competența tribunalelor de a judeca în Camera de consiliu afaceri de natură grațioasă și contencioasă. — Caracterul acestor jurisdicțiuni — Dacă au autoritatea de lucru judecat. — Dacă ele pot fi invocate pe calea contestației. — (Art. 12 din Legea proprietarilor și art. 399 din Proc. civilă).

1 Tribunalele în Camera de consiliu sunt în drept a exercita o dublă jurisdicțiune: contencioasă și grațioasă; prima o exercită în mod excepțional când un text de lege o prevede, iar cealaltă este de domeniul propriu al ei întotdeauna deferită ei și poate fi chiar în lipsa unui text de lege.

2 Caracterul distinctiv esențial al jurisdicțiunii grațioase este că statuiază asupra cererilor deduse, cari nu ridică contradicție și nu întâlnește adversari, și în lipsă de orice caracter contencios justiția exercită în asemenea afaceri un control o veritabilă tutelă judecătorească, fără a atinge întru nimic drepturile terților; jurisdicțiunea contencioasă, din contră se exercită asupra cererilor cari dau naștere la o contradicție de interese și rezolvă conflicte de drepturi.

3 Cererea dedusă judecării tribunalului pe baza legii proprietarilor, și ordonanța prezidențială care a încuviințat o putând creea drepturi protivnice părților, este o afaceri de jurisdicțiune contencioasă.

4. O ordonanță prezidențială dată pe baza legii proprietarilor, fie pe cale grațioasă fie pe cale contencioasă, întru cât însă cererea este întemeiată pe aceeași cauză și fapte,

fără a se fi modificat nimic din circumstanțele cari au determinat-o, este dacă nu lucru judecat, cel puțin desesizează tribunalul și nu mai poate reveni asupra ei.

5 Deși este adevărat că în dreptul comun, atunci când este legată instanța prin citarea părților, contestația este o cale extraordinară și prin urmare, nu se poate deduce printr'însa decât chestiuni de procedură, iar nu și excepțiunea lucrului judecat, acest principiu însă nu poate fi aplicabil în procesele făcute pe temeiul legii proprietarilor, când părțile necitându-se nu sunt în măsură a se apăra și deci de a putea invoca autoritatea lucrului judecat.

Tribunalul,

Asupra contestațiunii d-nei Maria C. I. Cătuneanu, cu autorizațiunea soțului său E. Cătuneanu, făcută prin petiția înregistrată la No. 5133/909, contra executării ordonanței prezidențiale cu No. 120/909 a acestui tribunal, prin care s'a dispus izgonirea sa ca arendaș de pe moșia Boloșul din județul Buzău ;

Având în vedere că din desbaterile orale urmate în instanța, actele prezentate, cum și din concluziunile scrise depuse de părți, se constată : că între d-na Maria C. I. Cătuneanu, cu autorizațiunea soțului său E. Cătuneanu și d-na Maria Negulescu a intervenit un contract, autentificat de Tribunalul Ilfov la No. 7555/904, prin care d-na Maria Negulescu arendează moșia Boloșul, din județul Buzău, d-nei Maria Cătuneanu cu o arendă de 6000 lei anual, plățibile în trei rate egale la 15 Martie, 15 Septembrie și 15 Noembrie ale fiecărui an ; d-l Alexandru Perieșteanu, posterior, devenind proprietarul acestei moșii, în baza contractului de arendă, în urma somațiunii de plată ce a făcut d-nei Maria Cătuneanu, nefiindu-i achitat câștiul de arendă, a cerut, prin petiția înregistrată la No. 7596/909, Tribunalului Ilfov secția I, în temeiul legii proprietarilor, plata de arendă, rezilierea contractului și evacuarea moșiei, iar prin ordonanța cu No. 1598/909 s'a respins această cerere. D-l Alex. Perieșteanu, deși în drept a ataca această ordonanță prin căile de reformare, nu uzează, dar cere din nou, prin petiția înregistrată la No. 5132/909, acestui tribunal, tot pe baza legii proprietarilor, pentru neplata de arendă, izgonirea ca arendaș a d-nei Maria Cătuneanu și evacuarea imobilului, cerere ce a fost admisă prin ordonanța prezidențială cu No. 1785/909 și încuviințată executarea ei. D-na Maria Cătuneanu, pretinzând că rău s'a dispus expulzarea sa, face contestație contra executării acestei ordonanțe, care face obiectul acestui proces. Acestea sunt faptele.

Având în vedere că d-na Maria Cătuneanu, prin d-l avocat G. Mironescu, susține că odată ce d-l Al. Perieșteanu a făcut cerere, în baza legii proprietarilor, de evacuarea moșiei, ce a fost respinsă prin ordonanța prezidențială a Tribunalului Ilfov, secția I, cu No. 1598/909, și acum sesizează din nou acest tribunal cu aceeaș cerere tot în temeiul legii proprietarilor, este lucru judecat pe această cale în această privință și tribunalul nu ar mai putea reveni asupra ei ; că, așa fiind, cere anularea executării și prin consecință a ordonanței de evacuare ;

Având în vedere că d-l Al. Perieșteanu, prin d-l avocat I. Zaharof, se opune la această cerere și susține, în primul rând, că nu poate fi vorba de autoritatea lucrului judecat, întru cât această cerere fiind judecată în Camera de consiliu, pe cale grațioasă, încheierile tribunalului date asupra lor nu au caracterul autorității lucrului judecat ; și, în al doilea rând, că chiar presupunând că asemenea încheierii au acest caracter, această contestațiune ar fi inadmisibilă, întru cât excepțiunea autorității lucrului judecat nu poate fi dedusă judecății tribunalului pe cale de contestațiune, cale extraordinară, ci numai cu ocazia cercetării fondului pe căile ordinare ; că, așa fiind, din oricare din aceste privințe, cere respingerea contestațiunii ;

Având în vedere că, în principiu, tribunalele în Camera de consiliu sunt în drept a exercita o dublă jurisdicțiune : contencioasă și grațioasă ; prima o exercită în mod excepțional când un text de lege o prevede, iar cealaltă este de domeniul propriu al ei, în totdeauna deferită ei și poate fi chiar în lipsa unui text de lege. («Proc. civilă» E. Garsonnet I, VII, pag. 224, par 2959) ;

Având în vedere că caracterul distinctiv, esențial, al jurisdicțiunii grațioase este că statuează asupra cererilor deduse, cari nu ridică contradicție și nu întâlnește adversari, și lipsită de orice caracter contencios, justiția exercită în asemenea afaceri un control, o veritabilă tutelă judecătorească, fără a atinge întru nimic drepturile terților. Că jurisdicțiunea contencioasă, din contră, exercită asupra cererilor cari dau naștere la o contradicție de interese și rezolvă conflicte de drepturi. (Vezi «Procedure civile», E. Garsonnet tom VIII, pagina 235, paragraful 2964) ;

Având în vedere că caracterul încheierilor tribunalelor date ca jurisdicțiune contencioasă în Camera de consiliu, doctrina și jurisprudența sunt de acord a recunoaște că ele constituie adevărate sentințe, desesizează autoritatea judecătorească care le-a pronunțat și în cazul când au rămas definitive prin epuizarea căilor de atac, au autoritatea lucrului judecat. Că este adevărat că, în ce privește încheierile date pe cale de jurisdicțiune grațioasă, ele nu au asemenea caracter, totuși, deși foarte discutat dacă ele nu-l au față de reclamant care a legat instanța, este admisă, chiar neavând autoritatea lucrului judecat, nu se poate reveni asupra lor decât dacă circumstanțele cari au legitimat încuviințarea lor s'au modificat. (Vezi «Procedure civile», E. Garsonnet, tomul VIII, pag. 250, parag. 2970) ;

Având în vedere că odată ce este constant în drept că tribunalele au competența a judeca în Camera de consiliu, afaceri de natură grațioasă și contencioasă și care este caracterul acestor jurisdicțiuni, rămâne a examina în fapt care este natura cererii de evacuare dedusă de d-l Al. Perieșteanu judecății tribunalului în Camera de consiliu, este de natură grațioasă sau contencioasă ?

Având în vedere că cererea dedusă judecății tribunalului și ordonanța prezidențială, care a încuviințat, putând creea drepturi protivnice părților, este cert că este o afacere de jurisdicțiune contencioasă ;

Având în vedere că acest caracter al unor asemenea cereri mai rezultă și din Legea proprietarilor care prevede, prin dispozițiunile art. 12, că partea ce va uza de dreptul de apel și recurs, nu va putea intenta acțiune pe cale principală pentru a repune din nou în discuție cererea ce s'a introdus pe această cale. Ori, dacă acest gen de cereri și încheierile date asupra lor ar fi de jurisdicțiune grațioasă, desigur că oricare ar fi căile de reformare ce partea îndreptățită ar recurge a o ataca, nu ar fi lucru judecat și s'ar putea reveni asupra lor. Că, prin urmare, legiuitorul ne acordând dreptul părților a se reveni asupra lor, este că a determinat acestor afaceri caracter contencios,

Având în vedere că chiar presupunând că cererile întemeiate pe baza Legii proprietarilor și încheierile date asupra lor de autoritățile judecătorești ar fi de jurisdicțiune grațioasă, încă ele nu sunt susceptibile de a fi reformate sau a se reveni asupra lor decât în cazul când circumstanțele cari le-au determinat au încetat sau ar fi suferit vreo modificare. (Vezi «Procedure civile», E. Garsonnet, tom. VIII, pag. 250, parag. 2970) ;

Că dar, așa fiind, fie că ordonanța prezidențială a Tribunalului Ilfov, secția I, dată asupra acestor cereri, a judecat ca jurisdicțiune grațioasă sau contencioasă, întru cât această cerere este întemeiată pe aceeaș cauză și fapte fără a se fi modificat nimic din circumstanțele cari au determinat-o, este, dacă nu lucru judecat pe această cale, cel puțin desezizat tribunalul și nu mai poate reveni asupra ei.

In ce privește inadmisibilitatea contestației:

Având în vedere că d-l Al. Periețeanu mai obiectează că, chiar dacă această încheiere are caracterul autorității lucrului judecat, această contestațiune ar fi inadmisibilă, întru cât excepțiunea autorității lucrului judecat nu poate fi dedusă judecării tribunalului pe cale de contestațiune, cale extraordinară, ci numai cu ocazia cercetării fondului pe căile ordinare;

Având în vedere că, în principiu, hotărârile judecătorești au efect relativ între părțile cari au luat parte la judecată și sunt inopozabile terților persoane;

Având în vedere că după dispozițiunile art. 399 din Procedura civilă, orice executare de hotărâre se poate contesta de cei interesați dacă sunt vătămați prin această executare;

Având în vedere că din ordonanța cu No., contra executării căreia s'a îndreptat această contestație, se constată că s'a făcut fără citarea părților;

Având în vedere că din momentul ce d-na Maria Cătuneanu nu a luat parte la judecata ei, ea nu-i poate fi opozabilă și este în drept a face contestație;

Având în vedere că este adevărat că în dreptul comun, atunci când este legată instanța, citându-se părțile, contestația fiind o cale extraordinară, printr'însa nu se poate deduce decât chestiuni de procedură; că excepțiunea autorității lucrului judecat nefiind de ordine publică, urmează a fi judecate cu ocazia judecării fondului; dar dacă aceasta este exact în principiu, el nu poate fi aplicabil în speță în procesele pe temeiul Legii proprietarilor, căci d-na Maria C. Cătuneanu nu a fost citată, fiind străină de judecata acestei afaceri, nu i-a fost în putință de a se apăra și prin urmare a invoca excepțiunea autorității lucrului judecat («Procedura civile», E. Garsonnet, tom. VIII, pag. 252, parag. 2972).

Că dar, așa fiind, și această obiecțiune este nefondată și cată a fi respinsă;

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte, tribunalul admite contestația făcută de Maria I. Cătuneanu și soțul său, etc.

(ss) P. Hagiopol.

OBSERVAȚIE.—Vezi în privința distincțiunii între jurisdicția grațioasă și cea contencioasă, precum și asupra chestiunii de a se ști dacă ordonanțele prezidențiale, date pe calea sumară a Legii proprietarilor, au sau nu autoritatea lucrului judecat, C. București, *Dreptul* din 1909, No. 42 și mai cu seamă observația d-lui profesor D. Alexandresco, care însoțește această decizie.

(N. R.)

TRIBUNALUL JUDEȚULUI ARGHEȘ

Audiența dela 27 Martie 1908

Președinția d-lui D. T. ALEXIU, membru de ședință

Elisabeta M. Ioanid cu Dr. Stoianovici

Sentința civilă No. 3300

Legea asupra drepturilor proprietarilor. Persoanele cari pot face contestație conform art. 13 și o acțiune conform art. 19 și 20 din Legea proprietarilor. — Articolele 12, 13, 19 și 20 din Legea proprietarilor.

Contestație de fond. — Admisibilitatea lor. — (Art. 13 din Legea proprietarilor și 400 din Proc. civilă).

1. După ultimul alineat al art. 12 din Legea asupra drepturilor proprietarilor, partea care utilizează de drept de apel și de recurs nu mai poate face contestație conform art. 13 din sus zisa lege,

nici să intenteze o nouă acțiune conform articolului 19 și 20 din această lege, întru cât legiuitorul a voit să puie la dispoziția părții interesate o singură cale, sau aceea a apelului și a recursului sau aceea a contestației.

2. Din împrejurarea că art. 13 al Legii asupra drepturilor proprietarilor prevede că contestațiile se vor judeca după regulile fixate pentru contestațiile la executarea silită, referindu-se astfel la art. 400 din Proc. civilă, nu urmează că în această materie ar fi inadmisibile contestațiile de fond, fiindcă art. 13 nu face decât a arăta modul de judecare al contestațiilor, iar art. 400 din Proc. civilă determină numai competența după felul contestației, fără a se opri prin acest text contestațiile de fond.

Tribunalul,

Asupra susținerii făcută de intimați prin d-l avocat I. Purcăreanu, de a se respinge ca inadmisibilă contestația făcută de Elisabeta M. Ioanid, în calitate de tutoare legală a minorilor săi fii, domiciliată în Calafat, prin petițiunea înregistrată la No. 5421 din 27 Februarie 1908, adresată Tribunalului Dolj, secția II-a, în contra ordonanței de expulzare din 6 Octomvrie 1907 a d-lui președinte al acestui tribunal;

Având în vedere că prin această ordonanță s'a dispus ca testatoarea să fie expulzată din partea 5-a din moșia «Moțăței», pentru neplata la timp a arenzii și să fie redată în posesiunea proprietarului, Dr. Stoianovici;

Având în vedere că testatoarea Elisabeta M. Ioanid n'a uzat de dreptul de apel și de recurs;

Având în vedere că, după ultimul alineat al art. 12 din Legea proprietarilor, partea care va uza de dreptul de apel și de recurs, conform regulilor stabilite în acest articol, nu va mai putea face contestațiuni conform art. 13 din acea lege, nici a intenta o nouă acțiune conform art. 19 și 20;

Având în vedere că din aceste texte rezultă că numai atunci nu se poate face contestație când s'a făcut apel și recurs, și că, prin urmare, când partea n'a uzat de dreptul de apel și recurs contestația e admisibilă;

Având în vedere că această soluțiune se impune și pentru că din economia legii rezultă că legiuitorul a voit să puie la dispoziția părții interesate o singură cale: sau calea apelului sau a contestației, iar nu că neîntrebuințarea celei dintâiu atrage și închiderea celei de a doua;

Având în vedere că din aceea că art. 13 din Legea proprietarilor prevede că contestațiunile se vor judeca după regulile fixate pentru contestațiunile făcute la executarea silită a hotărârilor, referindu-se astfel și la art. 400 din Proc. civilă, nu urmează că în această materie ar fi inadmisibile contestațiile de fond, pentru că art. 13 nu face decât a arăta cum se va face judecarea lor și pentru că și art. 400 din Proc. civilă determină numai competența, după felul contestației, fără a se opri chiar acolo contestațiile de fond;

Că a decide că contestațiile de asemenea natură nu sunt admisibile, ar însemna să nu se lase părții interesate, care nu se citează la darea ordonanței prezidențiale, nici un mijloc de a se apăra, ceea ce nu reiese din spiritul legii și ceea ce ar fi contra principiilor generale de drept și contra echității;

Că, față de toate acestea, urmează a se respinge incidentul;

Pentru aceste motive, redactate de d-l membru supleant, respinge incidentul, etc.

(ss) D. T. Alexiu; Andreiu Rădulescu;